

बी भाग .ए.- २ सेमिस्टर - ४
विषय शिक्षणशास्त्र : (पेपर क्र. ६)

पेपरचे नाव : ब्रिटीश काळातील आणि स्वातंत्रोत्तर भारतातील
शिक्षण
वस्तुनिष्ठ प्रश्न संच

प्रकरण पहिले - ब्रिटीश काळातील शिक्षण

- १) ----- यांनी मेकॉलेप्रणित झिरपसिद्धांताला विरोध केला
अ) महात्मा गांधी   ब) महात्मा फुले   क) लोकमान्य टिळक   ड) जवाहरलाल नेहरू
- २) 'भारतीय शिक्षणातील मौल्यवान योगदान' असे ----- ला संबोधले जाते.
अ) डॉ. कोठारी आयोग   ब) डॉ. मुदलियार आयोग   क) १८१३ चा कायदा   ड) वूडचा खलिता
- ३) ----- नुसार वाङ्मय आणि विज्ञान प्रसार यासाठी १,००००० रुपये अनुदान मंजूर करण्यात आले .
अ) १८३३ चा चार्टर ॲक्ट   ब) १८१३ चा चार्टर ॲक्ट
क) वूडचा खलिता   ड) कोठारी आयोग
- ४) 'ज्या शिक्षण संस्था गुणवत्तापूर्ण असतील त्यांना अनुदान द्यावे' असे ----- मध्ये सुचविण्यात आले.
अ) डॉ. कोठारी आयोग शिफारशी   ब) वूडचा खलिता
क) डॉ. मुदलियार आयोग शिफारशी   ड) नवे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण १९८६
- ५) शिक्षणाचा झिरप सिद्धांत----- यांनी मांडला
अ) लॉर्ड मेकॉले   ब) लॉर्ड बेटिंग   क) लॉर्ड डलहौसी   ड) सार्जंट
- ६) ----- ने संस्कृत, अरबी व फारशी शिक्षणाचे महत्व मान्य केले.
अ) कोठारी आयोगाचा अहवाल   ब) मुदलियार आयोगाचा अहवाल
क) वूडचा खलिता   ड) १८१३ कायदा
- ७) वूडच्या खालीत्याचे मुख्य कार्य----- स्थापना हे होय.
अ) महाविद्यालयांची   ब) शाळांची   क) विद्यापीठांची   ड) व्यवसायकेंद्रांची
- ८) भारतातील पश्चिमात्य शिक्षण पद्धतीचे आणि इंग्रजी माध्यमाचे समर्थन----- यांनी केले.
अ) लॉर्ड मेकॉले   ब) लॉर्ड बेटिंग   क) लॉर्ड बेकन   ड) लॉर्ड डलहौसी
- ९) वूडच्या खालीत्यामध्ये----- कलमांचा समावेश होता.
अ) १०४   ब) १००   क) १०५   ड) १०६
- १०) लॉर्ड मेकॉलेने भारतीय शिक्षणावरील विवरण पत्रक ----- साली सादर केले.
अ) १८३३   ब) १८३४   क) १८३५   ड) १८३६

- ११) ईस्ट इंडिया कंपनीने----- साली भारतीय शिक्षणासंबंधी चार्टर अ‍ॅक्ट तयार केला.
अ) १८१३ ब) १८२३ क) १८३३ ड) १८३५

प्रकरण दुसरे - माध्यमिक शिक्षण आयोग

- १२) इंटरमिजिएटचे वर्ग बंद करावेत असे ----- आयोगाने सुचविले होते.
अ) डॉ. कोठारी ब) डॉ. राधाकृष्णन क) सार्जेंट ड) डॉ. मुदलियार
- १३) विद्यार्थ्यांमध्ये लोकशाही मूल्यांचा विकास करणे हे----- शिक्षणाचे ध्येय मुदलियार आयोगाने सुचविले होते.
अ) माध्यमिक ब) प्राथमिक क) व्यावसायिक ड) औद्योगिक
- १४) ----- आयोगानुसार माध्यमिक शिक्षण ७ वर्षांचे असावे असे सुचविले
अ) माध्यमिक शिक्षण ब) डॉ. कोठारी क) डॉ. राधाकृष्णन ड) हंटर
- १५) ----- शिक्षण स्तरावर वैयक्तिक अभिरुची आणि अभिव्यक्ती पूर्तीसाठी विविधांगी अभ्यासक्रम मुदलियार आयोगाने सुचविला
अ) प्राथमिक ब) माध्यमिक क) विद्यापीठ ड) उच्च माध्यमिक
- १६) मुदलियार आयोगाने माध्यमिक शिक्षण ----- या वयोगटातील मुलामुलींना द्यावे असे म्हटले आहे.
अ) ११ ते १६ ब) ११ ते १८ क) ११ ते १९ ड) ११ ते १५
- १७) मुदलियार आयोगाने ----- शाळा स्थापन करण्याची व विकसित करण्याची शिफारस केली.
अ) माध्यमिक ब) तांत्रिक क) व्यावसायिक शिक्षण देणाऱ्या ड) बहुदेशीय
- १८) माध्यमिक शिक्षणासाठी विविधांगी अभ्यासक्रम----- आयोगाने सुचविला.
अ) डॉ. कोठारी ब) डॉ. मुदलियार क) सार्जेंट ड) डॉ. राधाकृष्णन
- १९) माध्यमिक शिक्षणातील जटील समस्या सोडविणे हे ----- आयोगाचे प्रमुख कार्य होते.
अ) डॉ. कोठारी ब) डॉ. राधाकृष्णन क) आचार्य राममूर्ती ड) डॉ. मुदलियार
- २०) मुदलियार आयोगाने----- शिक्षणाच्या बाबतीत कोणत्याही सूचना केल्या नाहीत.
अ) व्यावसायिक ब) सामान्य क) तांत्रिक ड) स्त्री

प्रकरण तिसरे - कोठारी आयोग

- २१) कोठारी आयोगाने संपूर्ण देशासाठी शिक्षणाचा----- आकृतिबंध सुचविला.
अ) १०+२+२ ब) १०+२+३ क) १०+२+४ ड) १०+१+३
- २२) वेतनश्रेणीची पाहणी दर ५ वर्षांनी करावी असे ----- आयोगाने सुचविले.
अ) आचार्य राममूर्ती ब) डॉ. मुदलियार क) डॉ. कोठारी ड) डॉ. राधाकृष्णन
- २३) 'शिक्षक हे राष्ट्राचे शिल्पकार आहेत' असे ----- आयोगाने म्हटले आहे.
अ) डॉ. मुदलियार ब) डॉ. कोठारी क) डॉ. राधाकृष्णन ड) हंटर

- २४) कोठारी आयोगाने भाषांच्या अध्ययनासंदर्भात ----- सूत्रांचे संशोधन करण्याची शिफारस केली.
अ) त्रिभाषा   ब) द्विभाषा   क) बहुभाषा   ड) एक भाषा
- २५) कोठारी आयोगाने ----- शिक्षणाचा जास्त विचार केला.
अ) माध्यमिक   ब) उच्च   क) प्राथमिक   ड) उच्च प्राथमिक

प्रकरण चौथे - राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण १९८६ आणि सुधारित राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण १९९२

- २६) 'शिक्षण हे वर्तमानकाळ व भविष्यकाळ यातील अद्वितीय अशी गुंतवणूक आहे या मूलतत्वावरच ---
----- आधारित आहे.
अ) १९८६ चे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण   ब) १९९२ चे सुधारित राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण
क) २००० चे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण   ड) २०१९ चे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण
- २७) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखड्यामध्ये ----- गाभा घटक आहेत.
अ) ९   ब) १०   क) ११   ड) १२
- २८) केंद्र शासनाने ----- रोजी नवे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण जाहीर केले.
अ) २० एप्रिल १९८३   ब) २० एप्रिल १९८४   क) २० एप्रिल १९८५   ड) २० एप्रिल १९८६
- २९) ७ मे १९९० रोजी ----- यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती नेमण्यात आली.
अ) आचार्य राममूर्ती   ब) आचार्य रंगमूर्ती   क) आचार्य विनिबा भावे   ड) आचार्य देवेंद्रनाथ
- ३०) शिक्षणातील गुंतवणुकीचा आढावा दर----- वर्षांनी घ्यावा असे १९८६ च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात म्हटले आहे.
अ) ५   ब) ७   क) १०   ड) ८
- ३१) ग्रामीण विद्यापीठांची रूपरेषा----- च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात राबविण्यात आली.
अ) १९८६   ब) १९९२   क) १९५२   ड) १९६४

प्रा. डॉ. आनंद शिंदे

शिक्षणशास्त्र विभाग प्रमुख

लक्ष्मीबाई भाऊराव पाटील महिला महाविद्यालय, सोलापूर.